

ข้อมูลพื้นฐานเพื่อการเตรียมตัวก่อนการผ่าตัดคลอดทางวิทยาศาสตร์-นรีเวชวิทยา

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

สถานที่และเวลาที่ต้องมาถึงโรงพยาบาลในวันนัดผ่าตัดคลอด

กรุณาติดต่อยื่นใบฝากครรภ์ที่ตึกผู้ป่วยนอก ชั้น 1

เคาน์เตอร์พยาบาล หน้าหน่วยตรวจโรคฉุกเฉิน

ตั้งแต่เวลา 7.00 -10.00 น.

**** กรุณามาถึงโรงพยาบาลตามเวลาดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อความสะดวกในการเตรียมผ่าตัด****

1. การเตรียมของใช้ต่าง ๆ มีดังนี้

❖ ของใช้ส่วนตัว เช่น แป้ง หวี สบู่ ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ผ้าเช็ดตัว ผ้าอนามัยชนิดแถบยาวและกางเกงชั้นใน สำหรับประมาณ 4 วัน เสื้อผ้าสำหรับมารดา 1 ชุด

❖ เสื้อผ้าสำหรับใส่ให้ทารกวันกลับบ้าน 1 ชุด พร้อมหมวก ถุงมือ ถุงเท้า และผ้าสำหรับห่อตัว

2. การเตรียมเอกสารสำหรับการแจ้งเกิด

❖ กรอกข้อมูลประวัติของมารดาและบิดาลงในใบตั้งชื่อบุตร

❖ ตั้งชื่อ-นามสกุลบุตร ทั้งชายและหญิง (ไม่ว่าจะทราบเพศแล้วหรือไม่ก็ตาม) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

❖ แนบสำเนาบัตรประชาชนของมารดาและบิดา คนละ 1 ใบ พร้อมเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง

*** ชาวต่างชาติให้ถ่ายสำเนาพาสปอร์ตมารดา และ/หรือ บิดา คนละ 1 ใบพร้อมเซ็นรับรองสำเนาถูกต้อง ***

3. การใช้สิทธิต่าง ๆ ของมารดา

❖ สิทธิต้นสังกัดกรมบัญชีกลาง

: เบิกค่าห้องและค่าอาหารได้วันละ 1,000 บาท

❖ สิทธิประกันสังคม

: เมื่อชำระค่าคลอดแล้ว สามารถนำไปรับรองแพทย์ พร้อมสูติบัตรของทารก ไปติดต่อขอรับเงินชดเชยจากสำนักงานประกันสังคม

❖ สิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า

: ถ้าไม่มีใบส่งตัว ต้องชำระเงินเอง ยกเว้น กรณีที่มีใบส่งตัวจากโรงพยาบาลต้นสังกัด

อาการผิดปกติที่ควรมาโรงพยาบาลทันที โดยไม่ต้องรอวันนัด

มีอาการเจ็บครรภ์คลอดจริง และ/หรือมูกเลือดหรือเลือดสดออกจากช่องคลอด มีน้ำเดิน หรือมีอาการผิดปกติอื่น ๆ เช่น มีไข้ ปวดศีรษะ ตาพร่ามัว เด็กดิ้นน้อยลง (น้อยกว่า 10 ครั้ง/วัน)

อาการเจ็บครรภ์ อาการเจ็บครรภ์มี 2 ลักษณะ ดังนี้

อาการเจ็บครรภ์เตือน มีอาการเจ็บไม่สม่ำเสมอ เจ็บมากบ้าง น้อยบ้าง ไม่ถี่ขึ้น ไม่มีมูกเลือดออกทางช่องคลอด อาการอาจหายไปได้เอง เมื่อมารดาเปลี่ยนอิริยาบถหรือนอนพัก

อาการเจ็บครรภ์จริง มีอาการปวดหลังใกล้บั้นเอว ร้าวมาที่หน้าท้อง มีอาการท้องแข็งตึง สม่ำเสมอและถี่ขึ้น นั้งหรือนอนพักแล้วไม่ทุเลาอาจมีหรือไม่มีน้ำเดิน หรือมูกเลือดก็ได้

ข้อควรปฏิบัติในกรณีที่ต้องมาโรงพยาบาลทันที

นำใบฝากครรภ์และของใช้ต่าง ๆ สำหรับนอนโรงพยาบาลมาติดต่อขอตรวจที่ห้องตรวจโรคฉุกเฉิน ตึกผู้ป่วยนอกชั้น 1 ได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยงดรับประทานอาหารและน้ำไว้ก่อน

ขั้นตอนต่าง ๆ สำหรับการเตรียมผ่าตัดคลอด

1. แพทย์ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการผ่าตัดคลอดและให้มารดาลงนาม ยินยอมเข้ารับการผ่าตัด
2. งดอาหารอย่างน้อย 8 ชั่วโมงก่อนการผ่าตัด และงดดื่มน้ำหลัง 6.30 น. ของเช้าวันผ่าตัด
อาจยกเว้นในกรณีการผ่าตัดฉุกเฉิน
3. ทำความสะอาดและโกนขนบริเวณสะดือและท้องน้อยตำแหน่งที่จะผ่าตัด
4. เจาะเลือดเพื่อเตรียมเลือดไว้ใช้ในกรณีที่มารดาเสียเลือดมากในระหว่างผ่าตัด

5. ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ (ให้น้ำเกลือ)

6. ใส่สายสวนปัสสาวะคาไว้เพื่อระบายปัสสาวะไม่ให้กระเพาะปัสสาวะโป่งพอง ซึ่งจะช่วยให้การผ่าตัดง่ายขึ้น และป้องกันอันตรายต่อกระเพาะปัสสาวะในขณะผ่าตัด

การให้ยาระงับความรู้สึกในการผ่าตัดคลอด

ก่อนผ่าตัด มารดาจะได้รับการให้ยาระงับความรู้สึก ซึ่งทำได้ 2 วิธีคือ

1. การฉีดยาชาเข้าบริเวณไขสันหลัง

เป็นวิธีการระงับความรู้สึกที่แนะนำในกรณีที่ไม่มีข้อบ่งห้าม ทำโดยการใช้เข็มขนาดเล็กฉีดยาชาเข้าช่องน้ำไขสันหลังระดับบั้นเอว หลังจากการฉีดยาชาที่ผิวหนังโดยมารดาอยู่ในท่านอนตะแคง หรือท่านั่ง ทำให้มีการซาเฉพาะส่วนล่างของร่างกาย ตั้งแต่ระดับเหนือเอวเล็กน้อยลงมาถึงปลายเท้า ข้อดีคือทารกไม่ถูกกดการหายใจจากยา และมารดาจะรู้สึกตัวในขณะผ่าตัดแต่ไม่รู้สึกเจ็บในบริเวณที่ทำการผ่าตัด ทำให้มารดาสามารถชื่นชมทารกได้ทันทีหลังเกิด นอกจากนี้ฤทธิ์ของยาชายังช่วยลดอาการเจ็บแผลในระยะผ่าตัดได้ แต่ข้อเสีย คือ วิสัญญีแพทย์อาจต้องใช้เวลาในการทำหัตถการ

2. การดมยาสลบ

เป็นการฉีดยาให้หลับแล้วใส่ท่อช่วยหายใจเข้าไปในหลอดลม ข้อดีคือ ใช้เวลาในการเตรียมไม่นาน เหมาะสำหรับการฉีดยาชาที่ต้องการให้รับคลอด แต่มีข้อเสียคือ ยาสลบอาจกดการหายใจของทารกแรกเกิด และเมื่อเสร็จผ่าตัด จะไม่มีฤทธิ์ยาชาใด ๆ จึงต้องฉีดยาแก้ปวดเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ในรายที่มารดาใส่ท่อช่วยหายใจยาก อาจเพิ่มความเสี่ยงต่อการสำลักเอาเศษอาหารเข้าปอด และเกิดภาวะปอดอักเสบตามมา

อย่างไรก็ตาม การเลือกวิธีการให้ยาระงับความรู้สึกขึ้นอยู่กับดุลยพินิจ ของวิสัญญีแพทย์ ซึ่งโดยทั่วไปจะพิจารณาตามข้อบ่งชี้ทางการแพทย์และความจำเป็นเร่งรีบ โรคหรือภาวะแทรกซ้อนของมารดา และข้อบ่งชี้หรือข้อห้ามของการระงับความรู้สึกแต่ละวิธี

ขั้นตอนในการผ่าตัดคลอด

สตรีตั้งครรภ์ที่จะรับการผ่าตัดคลอดจะถูกจัดให้อยู่ในท่านอนหงายและตะแคงไปทางด้านซ้ายเล็กน้อย เพื่อให้มือออกซิเจนไปเลี้ยงมดลูกได้มากขึ้น ภายหลังจากที่ได้รับการให้ยาระงับความรู้สึกและทำความสะอาดหน้าท้องแล้ว แพทย์จะลงแผลผ่าตัดบริเวณหน้าท้อง โดยแผลผ่าตัดอาจเป็นแนวตรงจากบริเวณใต้สะดือถึงบริเวณเหนือหัวหน้า

ประมาณ 2-3 เซนติเมตร หรือเป็นแนวขวางบริเวณเหนือหัวหน้า หลังจากนั้นจะผ่าตัดเปิดผนังมดลูกแล้วจึงทำการ
คลอดทารกและรกผ่านทางแผลผ่าตัด และเย็บซ่อมมดลูกและผนังหน้าท้องชั้นต่างๆที่ฉีกฉีกจนถึงชั้นผิวหนัง

ภาวะแทรกซ้อนจากการผ่าตัดคลอด

เมื่อเปรียบเทียบการผ่าตัดคลอดกับการคลอดทางช่องคลอดแล้ว การผ่าตัดคลอดมีผลข้างเคียงและภาวะแทรกซ้อน
มากกว่าการคลอดทางช่องคลอด โดยภาวะแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นมีทั้งที่เกิดในขณะผ่าตัดและหลังผ่าตัด รวมทั้งความ
เสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในการตั้งครรภ์ครั้งถัดไป

ความเสี่ยงในระยะยาว

1. เพิ่มความเสี่ยงของภาวะรกเกาะต่ำและรกฝังตัวลึกที่ผนังมดลูกในการตั้งครรภ์ครั้งถัด ๆ ไป ยิ่งเคยผ่าตัดคลอด
มากครั้งเท่าไรโอกาสที่รกจะเกิดการฝังตัวลึกที่ผนังมดลูกก็จะยิ่งมากขึ้นเท่านั้น ทำให้การตั้งครรภ์ครั้งถัดมามีความ
เสี่ยงที่จะเกิดการตกเลือด แพทย์ต้องทำการผ่าตัด ตัดมดลูกเพื่อช่วยเหลือชีวิต

2. เพิ่มโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดมดลูกแตกในการตั้งครรภ์ครั้งถัดไป โดยมากจะเกิดในช่วงอายุครรภ์ใกล้ครบกำหนด
ของการตั้งครรภ์ครั้งถัดไป หรือพบประมาณร้อยละ 0.2-0.7 เมื่อมีอาการเจ็บครรภ์คลอด

การดูแลหลังการผ่าตัดคลอด

1. โดยทั่วไปในกรณีการผ่าตัดคลอด อยู่ในเกณฑ์ปกติ มารดาจะได้เริ่มจิบน้ำภายใน 6 ชั่วโมงแรกหลังการ
ผ่าตัด และได้เริ่มรับประทานอาหารในเย็นวันนั้นหรือเช้าในวันต่อมา

2. ภายหลังผ่าตัด 24 ชั่วโมงแรก มารดาจะได้รับยาแก้ปวดชนิดฉีดเข้าหลอดเลือดดำหรือเข้ากล้ามเนื้อ
หลังจากนั้นสามารถระงับปวดด้วยยาแก้ปวดชนิดรับประทาน เช่น พาราเซตามอล

3. มารดาจะได้รับการเอาสายสวนปัสสาวะออก หลังจากลุกจากเตียงได้และสามารถเข้าห้องน้ำได้เอง

4. มารดาสามารถให้ทารกดูดนมได้ในวันแรกหลังผ่าตัด เพื่อช่วยกระตุ้นให้น้ำนมมาเร็วขึ้น และยังเป็นการ
สร้างสายสัมพันธ์ระหว่างมารดาและทารก

5. ในวันแรกหลังผ่าตัด แนะนำให้มารดาเปลี่ยนอิริยาบถ โดยการลุกนั่ง ลุกเดินใกล้ ๆ ซึ่งการเปลี่ยน
อิริยาบถได้เร็ว จะช่วยให้ลำไส้กลับมาทำงานได้เร็ว ทำให้ท้องไม่อืด และป้องกันการเกิดภาวะลิ่มเลือดอุดตัน

6. โดยทั่วไปจะปิดแผลผ่าตัดไม่ให้ถูกน้ำเป็นเวลา 7-10 วัน หากเย็บด้วยไหมไม่ละลาย จะต้องทำการตัดไหม
เมื่อครบ 7-10 วัน หลังผ่าตัด

7. สามารถกลับบ้านได้ในวันที่ 3 หรือ 4 หลังผ่าตัด หากไม่มีภาวะแทรกซ้อนทั้งมารดาและทารก

8. ถ้ามีอาการผิดปกติดังต่อไปนี้ เช่น มีไข้ มีน้ำหรือเลือดออกจากแผลผ่าตัด ปวดแผลมากขึ้นหรือแผลบวมแดง น้ำคาวปลา มีกลิ่นผิดปกติ หรือออกปริมาณมากขึ้นหรือนานกว่า 2 สัปดาห์ ต้องรีบกลับมาพบแพทย์

ค่าใช้จ่ายโดยประมาณ

ผ่าตัดคลอด
ค่าใช้จ่ายคิดอัตราตามระเบียบของโรงพยาบาลศิริราช
<u>ห้องพิเศษรวม 4 เตียง</u> ค่าห้อง 1,100 บาท/วัน ค่าอาหารไทย 400 บาท / วัน ค่าอาหารฝรั่ง 600 บาท / วัน
<u>ห้องพิเศษรวม 2 เตียง</u> ค่าห้อง 1,300 บาท/วัน ค่าอาหารไทย 400 บาท / วัน ค่าอาหารฝรั่ง 600 บาท / วัน
<u>ห้องพิเศษเดี่ยว</u> ค่าห้อง 2,500 บาท /วัน และ ค่าห้อง 3,000 บาท/วัน ค่าอาหารไทย 400 บาท / วัน ค่าอาหารฝรั่ง 600 บาท / วัน
<u>ห้องพิเศษเดี่ยว (VIP)</u> ค่าห้อง 3,500 บาท/วัน ค่าอาหารไทย 400 บาท / วัน ค่าอาหารฝรั่ง 600 บาท / วัน

หากมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อหน่วยฝากครรภ์

โทร 02 419 8815

ในวันและเวลาราชการ (7.00 -15.00 น.)

อย่าลืมมาพบแพทย์ตามนัดนะคะ

มีปัญหาโทรศัพท์ปรึกษาได้

ในเวลาราชการ โทร. 02 419 7365, 02 419 7367

นอกเวลาราชการ โทร. 02 419 7000 ต่อ 4640-42